

novoles

29. julij 1983

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Obračun in plan

OBRAČUN I — VI 1983 IN
PLAN ZA TRETJI KVARTAL
DO NOVOLES

Rezultat delovne organizacije kot celote za prvi kvartal letošnjega leta je bil zelo skromen, saj smo povečali

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 26. avgusta.

Zadnji rok za oddajo prispevkov je 18. avgust do 11. ure.

UREDNIŠTVO

dohodek na enako obdobje lani le za 9%, oz. smo bili izpod dinamike letnega plana za 27%. Iz tega razloga smo hkrati s planom za drugi kvartal vgradili vse mehanizme za izboljšanje dohodkovnosti, saj smo planirali, da bomo dosegli dohodek v višini 412.184.000 din oz. za 47% več kot v prvem trimesečju.

Kljub temu da razpolagamo le z oceno bilance za prvo obdobje, lahko ugotovimo, da smo plan drugega kvartala celo presegli za blizu 34.628.000 oz. za 8,4%. Zaradi tega smo nadoknadili izpad dohodka v prvem kvartalu in dosegli letni plan z 95,2%, kar daje upanje, da bomo do konca v celoti realizirali letni plan.

Dohodek v primerjavi z enakim obdobjem lani se je povečal za 31%. Ker so imeli vse obveznosti iz dohodka hitrejšo rast kot dohodek (pri tem je potrebno opozoriti predvsem na obresti, ki znašajo blizu 38.000.000 din in so se

večkrat podvojile), ima čisti dohodek precej počasnejšo rast, in sicer za 27%.

Opozoriti je potrebno, da je bila ocena bilance izdana relativno prezgodaj in da so podatki za mesec junij praktično v celoti ocenjeni, zato je odstopanje ocene od dejanske bilance lahko predvsem pri posameznih temeljnih organizacijah precejšnje, saj en ocenjen mesec predstavlja 20% celotne bilance. Če neplačana realizacija, ki bistveno vpliva na velikost dohodka, ne bo izrazito višja od ocene, potem bo z izgubo zaključila polletje samo temeljna organizacija IGK.

Kljub izrednim negativnim eksternim gibanjem pa je bil tudi za to temeljno organizacijo drugi kvartal izrazito boljši kot prvi, saj smo izgubo v drugem kvartalu zmanjšali glede na prvi kvartal za 54%.

Kljub lepim dohodkovnim rezultatom naša likvidnostna situacija v prvem polletju ni bila zadovoljiva, navzlic splošni

situaciji v državi pa je bila pri nas dinarska likvidnost slabša od devizne, zato se je naša zadolženost prek izdaje lastnih menic v prvem polletju občutno povečala. Samo za predčasno vnovčenje menic, s katerimi so nam plačevali kupci, smo plačali okoli 28.000.000 din, kar predstavlja nad 50% mesečne mase osebnih dohodkov v delovni organizaciji.

Skratka, s poslovanjem kot celoto ne moremo biti zadovoljni, ne glede na dohodkovne rezultate, dokler se otepamo z likvidnostnimi težavami. Vzrokov za to je več in smo jih že večkrat omenjali, dodamo naj le še zelo neredno plačevanje izvoznih stimulacij izvoznikom.

Tudi plan za tretji kvartal je poln optimizma. Predvidevamo, da bomo povečali proizvodnjo glede na prvo polletje za okoli 8%, prodajo pa še za večji odstotek, in s tem zmanjšali zaloge gotovih proizvodov. V plan je vgrajena tudi sprememba prodajnih in nabavnih cen, pri čemer pa menimo, da se razkorak v našo korist ne bo izboljšal.

Fiksni materialni stroški so planirani za 2% več, kot so v povprečju nastajali v prvem polletju, to pa je odvisno od te-
(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE

OBRAČUN
IN PLAN Stran 1

REZILA Stran 3

SINDIKALNA
POLITIČNA ŠOLA Stran 3

IZOBRAŽEVANJE Stran 5

NE PREZRITE Stran 7

Obračun in plan

(Nadaljevanje s 1. strani)

ga, ali bodo cene električne energije, goriva, prevozov, materiala za vzdrževanje ostale na enaki ravni. V lanskem letu so se ti stroški v tretjem kvartalu celo zmanjšali, predvsem iz razloga, ker smo prešli na letno ceno električne energije, bilo je manj vzdrževanja itd. Takega ugodnega gibanja v letošnjem tretjem kvartalu prav gotovo ne moremo pričakovati.

Izvoz kljub pričakovanemu hitrejšemu drsenju tečaja dinarja ne bo izboljšal dohodkovnosti, ker so istočasno zmanjšane izvozne premije. Prav gotovo pa je ena najšibkejših točk realizacije letnega plana doseganje plana izvoza, ki smo ga v prvih petih mesecih dosegli le 75%, pri čemer je dejstvo, da hkrati dosegamo plan uvoza z 62%, le majhna tolažba. Razlog je predvsem v tem, da letos še nismo realizirali tako imenovanih občasnih izvoznih poslov, t. j. poslov s programi, ki niso tradicionalno izvozno usmerjeni, tako da je po dolarski vrednosti izvoz celo nižji od enakega obdobja lani. Plan tretjega kvartala predvideva, da se bomo po dinamiki izvoza izenačili z letnim planom, vendar izpad prvega polletja ne bomo uspeli nadoknaditi.

Po oceni bilance za prvo polletje letošnjega leta je možno za osebne dohodke nameniti

še blizu 20.000.000, kar pomeni, da bomo rast osebnih dohodkov izenačili z rastjo čistega dohodka. Ta znesek predstavlja povprečje delovne organizacije oz. okoli 40% povprečnega mesečnega osebnega dohodka, po posameznih temeljnih organizacijah pa so odstotki različni, odvisno od doseženega poslovnega rezultata v prvem polletju.

Hkrati je predloženo tudi povečanje osebnih dohodkov v povprečju za 10% v drugem polletju, ki ima resda cilj ublažiti padanje realnih osebnih dohodkov, vendar ne smemo izgubiti izpred oči dejstva, da bo do konca leta to povečanje osebnih dohodkov zahtevalo v delovni organizaciji 30.000.000 din dodatno ustvarjenega dohodka. Ta dohodek pa bomo lahko ustvarili le z delom, to je s povečanjem proizvodnje za 8%. Ta cilj je zahteven, vendar če smo v drugem kvartalu pokazali, da znamo bolje in kvalitetneje proizvajati in gospodariti, ni razloga, da tega ne bi mogli ponoviti v tretjem kvartalu.

Za analitsko-plansko službo

MIRAN KAPŠ

Idejnopolitično delo in osveščenost mladih

Marsikdaj neustrezna in nezadostna idejnopolitična razgledanost mladih, ki so že aktivno vključeni v organe, komisije, ali predsedstva po osnovnih in občinskih organizacijah, se nemalo krat pojavlja kot zavora pri reševanju problematike, ki jo obravnava posamezno telo oziroma komisija, v katero je tak mladinec vključen. To pa se odraža v pomanjkanju praktičnega mišljenja pri izvajanju zastavljenih aktivnosti.

Mladinka ali mladinec, ki se zaradi svojega aktivnega in marljivega dela znotraj osnovne organizacije ZSMS vključi v delovanje določene komisije ali telesa pri občinski konferenci, se tu sreča s problemi ali tematiko, ki mu je sicer poznana, saj jo je uspešno reševal v osnovni organizaciji, a je na občinskem nivoju nekoliko širše postavljena in obravnavana. In zgodi se, da se prej ak-

tiven mladinec čisto odloči opustiti aktivno delo v mladinski organizaciji. Vzroki za to prenehanje so v tem, da smo za idejno, politično in akcijsko osveščenost premalo naredili v procesu njegovega šolanja, pred in v začetku njegovega delovanja v mladinski organizaciji.

Premalo se zavedamo, da postavljeni programi idejnopolitičnega izobraževanja in delovanja med mladimi ne prinašajo uspeha, ako se ta aktivnost podaja samo na sestankih ali v političnih šolah, premalo pa idejnopolitično bogati mo razne kulturne prireditve, pohode, športna in brigadirska srečanja. Na vseh teh akcijah bi lahko s primernim pristopom mnogo več storili, kot pa s sestankovanjem, kajti vse prevečkrat se mladi pritožujejo, da so sestanki dolgočasni sprejeti zaključki pa samo glas vpijočega v puščavi.

Kljub temu pa se nam mladinske politične šole kot oblika idejnopolitičnega izobraževanja s svojo vsebino kažejo kot pomembno jedro za delovanje te vrste med mladino.

Odlučujoča je kadrovska zasedba, kjer se v razpravi o konkretni in pereči problematiki med seboj v dialogu srečajo delavec, študent, dijak, član društva in mladinec iz krajevne skupnosti. To vodi k izmenjavi izkušenj, dogovoru o nadaljnji aktivnosti, kjer mladi najbolj neposredno in poglobljeno krepijo in razširjajo znanje o marksistični misli in praktičnem mišljenju reševanja družbene problematike.

Tudi s področja kadrovske politike so mladinske politične šole tiste, ki nam kvalitetno in kvantiteno precej popolnijo vrzeli, ki nastajajo v delovanju posameznih teles in komisij.

Ostaja vprašanje vsebine dela teh šol. Čeprav so programi v šolah precej usmerjeni v obravnavanje marksistične misli, bi s poglobljenim obravnavanjem v političnih šolah še izboljšali poznavanje in razumevanje marksistične misli in uporabo te misli v praksi. Premalo dajemo poudarka organiziranju marksističnih krožkov v okviru osnovne in občinske organizacije mladine.

Krožki bi bili namenjeni predvsem najaktivnejšim mladincem, kajti le idejno podkovan in osveščen mladinec je v borbi za cilje in naloge, ki jih postavlja mladinska organizacija, lahko uspešen.

DARE TRBIČ

Rezila – pomembna postavka v stroških

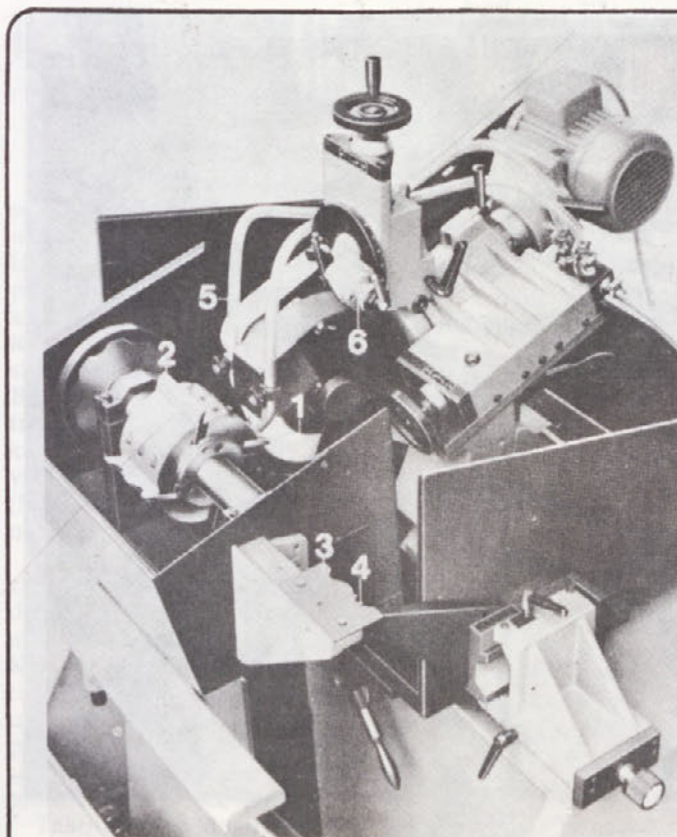
Ko ocenjujemo, kako uspešno smo gospodarili, kako smo uresničili zastavljene plane, in analiziramo stroške, mnogokrat ugotavljamo, da so bili ti veliki ali celo preveliki. Znova in znova iščemo rešitve, kako bi s čim manjšimi stroški obseg proizvodnje še povečali.

Ena takih postavk v stroških so tudi rezila, brez katerih si ne moremo predstavljati sodobne proizvodnje. Misel, da samo stroj z vrhunsko natančnostjo in kapaciteto lahko da želene rezultate, je zmotna. Vse zmožljivosti stroja lahko pričakujemo le takrat, kadar bomo nanj vgradili pravilno izbrana, skrbno pripravljena in vzdrževana rezila (poleg pravilnega posluževanja in vzdrževanja stroja).

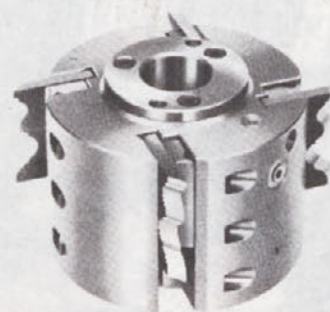
V sodobni proizvodnji pohištva se pojavlja vedno več umetnih snovi (v največji meri lepila), ki se zelo trde in hitro zatope rezalne robce, posebno ker jih obdelujemo pri velikih rezalnih hitrostih. Uporablja se vedno več rezil iz karbidnih trdin (HM), ki so zelo draga, pri proizvajalcih le-teh pa so dobavni roki zelo dolgi. V ta namen moramo večjo pozornost posvečati pravilni uporabi in vzdrževanju rezil (posebno ostrenju).

Kadar pri ostrenju odbrusimo samo toliko rezila, kot je potrebno, da bo spet ostro, bomo dosegli optimalno življenjsko dobo rezila (pri pravilni odločitvi, kdaj je potrebno ostrenje). Če je brušenje pre pogosto in odvzemanje preveliko (večje, kot je potrebno), lahko zmanjšamo življenjsko dobo rezila celo na 50% in manj, kar pomeni, da porabimo za enako količino obdelanega materiala dvojno rezil namesto enega. Pri nekvalitetnem ostrenju se pojavlja pogostejše brušenje, s tem pa se zmanjšuje tudi življenjska doba rezila.

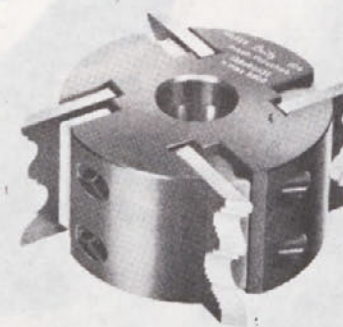
V proizvodnji se pogosto dogaja, da se rezila mehansko poškodujejo v taki meri, da so neuporabna. Veliko teh poškodb nastane iz malomarnosti ali nepravilne uporabe rezil. Seveda pride zaradi takih in

Stroj za izdelavo profilnih nožev v TSP

Hidro in ...

... klasična profilna rezalna glava

podobnih napak do zastojev v proizvodnji, ki niso poceni, vplivajo pa tudi na doseganje plana. V svetu se pojavljajo že diamantna rezila (diamantna krožna žaga stane od 100.000 do 200.000 din), ki vzdržijo pri vsakodnevnem delu do dva meseca uporabe brez brušenja (ostrenja). S takimi rezili bi prihranili ogromno časa, ki ga izgubimo z menjavo in ostrenjem, izboljšali pa bi tudi kvaliteto površine. Zamislimo si, kakšni bi bili stroški, če bi se do takih rezil obnašali tako zelo neodgovorno.

V pohištveni industriji se programi pogosto menjajo, kar pogojuje vedno nova rezila (posebno profilna). Časa za nabavo novih rezil je običajno zelo malo, dobavni roki pa so zelo dolgi. V takih primerih se znajdemo v neugodni situaciji. Mnogokrat moramo predelovati že obstoječa rezila, kar pa je včasih zelo zamudno zaradi pomanjkanja strojne opreme.

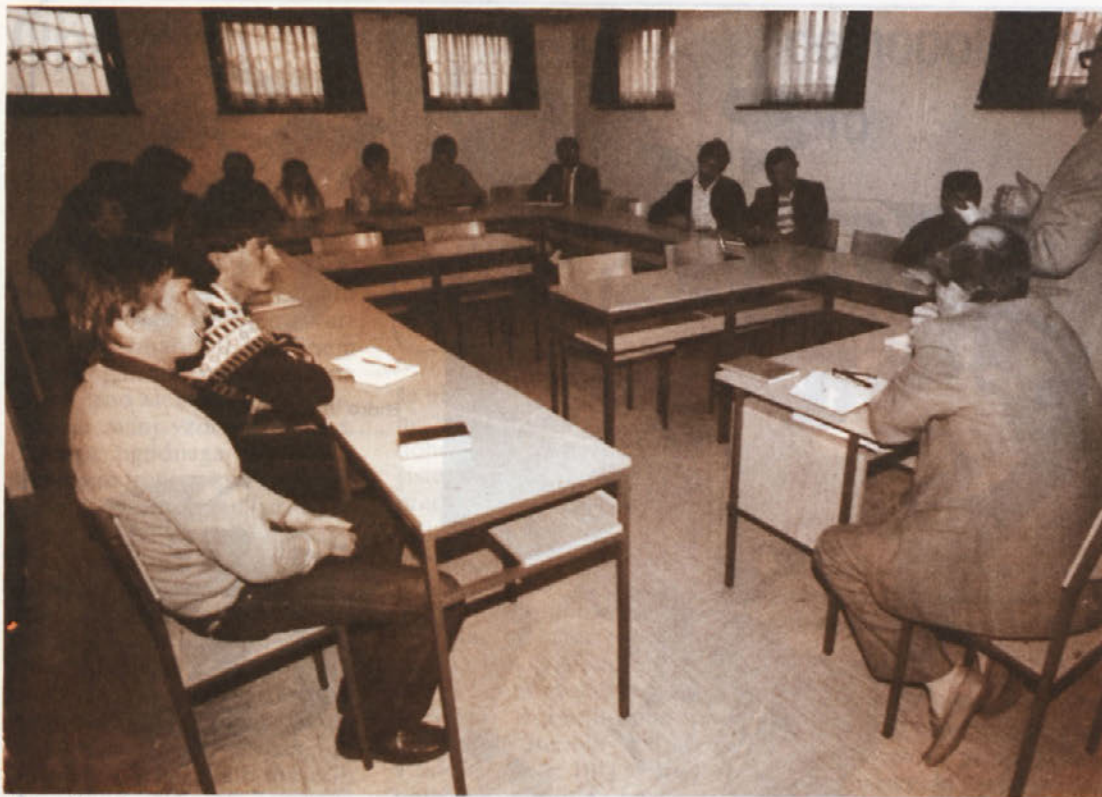
Naj končam z mislijo, da je rezilom potrebno posvečati več pozornosti in pri menjavi programa ali nakupu novega stroja vzporedno misliti tudi

na rezila, ki jih bomo potrebovali. Povečati je potrebno tudi moralno in materialno odgovornost do rezil, tako v proizvodnji kot tudi v brusilnicah. S pravilnim vzdrževanjem in uporabo rezil ne bomo samo zmanjšali stroškov, ampak tudi izboljšali kvaliteto izdelkov in vplivali nadoseganje plana, kar pa povečuje celotni prihodek delovne organizacije. Zavedati se moramo, da živimo v času stabilizacije, zato je vsak prihranek dobrodišel.

JARC EGIDIJ, inž.

TOZD TVP — motiv iz proizvodnje

Na predavanju

Sindikalna politična šola RS ZSS

V Radovljici smo se zbrali udeleženci 5. skupine sindikalne politične šole RS ZSS na pettedenskem usposabljanju, da si pridobimo nova znanja in izkušnje, ki so še kako potrebna v današnjem težkem času pri uveljavljanju vloge sindikata v naši samoupravnih družbi.

Da bi se uveljavljala vloga in izpolnjevale naloge, ki jih ima ZS v združenem delu in političnem sistemu, morajo uspešno delovati vse sindikalne organizacije in ZS kot celota, s tem, da je pogoj dodelanost in akcijska usposobljenost osnovnih organizacij pri uveljavljanju svoje vloge ter izpolnjevanju sprejetih nalog. Zato je bistveno, da se sindikalni aktivisti stalno izobražujejo in da spoznavajo Marxovo teorijo za izboljšanje in dograjevanje družbeno političnega sistema in boljši položaj delavca. Le tako lahko postane ZS nosilec politične akcije za graditev pravičnejšega sistema samoupravljanja. Zato je v tem trenutku še kako potrebno, da vložimo skupne napore, da bi dosegli boljši jutri za našega delavca — samoupravljalca.

Mesec dni ne pomeni mnogo, vendar se lahko tudi v tako kratkem času marsikaj zgodi.

To potrjuje tudi delavnost naše skupine, saj ji je poleg izredno zahtevnega programa to uspelo organizirati tudi aktivno izkoriščanje prostega časa. Pouk je trajal od 9. do 14. ter od 16. do 19. ure zvečer. Vsak prosti čas smo izkoristili za ogled bližnjih znamenitosti. Ni bilo odmora, da ne bi igrali namiznega tenisa in ne enega prostega časa med dopoldanskimi in popoldanskimi predavanji, da se ne bi posluževali športnih rekvizitov, ki nam jih je nudil dom.

Že po prvem tednu nam je uspelo pripraviti razstavo pod naslovom „Prosti čas devetnajstih“. Ideja je bila soglasno sprejeta in tudi udeležba je bila večinska. Na preprost način smo v majhnem kabinetu razstavili izdelke in fotografije, s katerimi smo udeleženci predstavili svoje hobije. Vsi, ki so si razstavo ogledali, so bili presenečeni nad idejo in izvirnostjo, v knjigo vtisov pa so napisali mnogo pohvalnih besed.

Na podoben način smo organizirali še eno razstavo, tokrat na temo „Moja delovna organizacija“. Zanimivo pri tej razstavi je bilo, da je vsak udeleženec na svojstven način, s prospekti, slikami in raznimi manjšimi izdelki, želel čim bolj temeljito predstaviti svojo delovno organizacijo. Po mnenju tistih, ki so si jo ogledali, nam je to tudi uspelo.

Naj omenim še dva pomembnejša kulturna dogodka. Brez izjeme, se pravi nas vseh devetnajst, smo se udeležili prireditve kulturnega društva Anton Tomaž—Linhart

iz Radovljice z naslovom „Recital ciganske poezije“. Ta večer bo vsakemu od nas ostal dolgo v spominu. Pravo presenečenje. Topel sprejem mladih deklet s kruhom in soljo ter toplo in prijetno dišečo hrano. Pastelne barve, vrvi, z njih viseče raznobarvne cunje, ulita barva reflektorjev, težki oboki in pohištvo pričarata vso barvitost ciganskega tabora. Razposajen krik, množica teles v pisanih oblekah in že smo sredi recitala. Vročekrvna, toda bistra, topla in človeško preprosta je ciganska poezija.

Ob dnevu mladosti smo pripravili krajšo proslavo, na kateri je predsednik naše skupine Rudi Mraz iz Kopra, poklonil sindikalnemu domu iz svoje bogate slikarske zbirke olje pod naslovom „Morje“, kot trajen spomin na 5. generacijo sindikalne šole.

Konec maja smo obiskali tovarno Elan. Vse udeležence je živo zanimala tehnologija izdelave elanovih smuč, saj svetovno znani tekmovalci dosegajo lepe uspehe.

9. junija smo obiskali našo prestolnico. Dopoldne smo bili gostje kolektiva Delavske enotnosti in tiskarne Ljudska pravica. Zanimivi razgovori in prikaz v tiskarni sta nam razkrili skrivnosti nastajanja in založništva osrednjega slovenskega sindikalnega glasila.

Popoldne smo obiskali Dom Ivana Cankarja. K sreči ta dan ni bilo nobenih prireditev in vaj, tako, da smo videli prav vse, kar se v domu lahko vidi. Navezali smo pristne stike z iz-

najdljivo gostiteljico. Prav gotovo bo sedaj lažje in hitreje priti v stik s to veliko slovensko kulturno hišo.

Že naslednji dan smo jo takoj po pouku mahnili v Kropo in Dražgoše. Starodavna Kropa, izredno mikavna za člane naše skupine, saj sta bila v njej samo dva Gorenjca, nam je ponudila vrsto novih spoznanj. Po nakupu spominkov smo si ogledali kovaški muzej. Spretni kustos nam je ob maketah, slikah in eksponatih razkril zgodovino slovenskega železarstva in težko življenje kroparskih delavcev skozi pestro zgodovino zanimive Kroke.

Po strmi in vijugasti cesti, ki pa je asfaltirana, smo skozi Jamnik, mimo znamenite Bičkove skale, preko Jelenšč, prispeli k spomeniku v Dražgošah. Večina ga je videla prvič. Kobetova in Šubičeva mojstrovina dajeta vtis mogočnosti in veličastnosti obenem. Taka, kakršna je bila dražgoška bitka, ki je razburila samega Hitlerja. Cankarjev bataljon je kljub umiku pred stokrat močnejšim sovražnikom izšel kot moralni zmagovalček.

Zadnji teden smo obiskali Vrbo in muzej talcev v Begunjah. Rojstna hiša našega največjega pesnika je lepo ohranjena. Imeli smo vtis, da bo iz ene od sob med nas stopil France in pokramljal z nami, kako se uresničujejo njegove optimistične napovedi o sožitju Slovencev, Jugoslovancev in vseh ljudi sveta.

V Begunjah smo se poklonili spominu trpinčenih in umrlih borcev in talcev za svobodo. Napisi na zidovih celic nas sindikalne delavce opozarjajo, da je borba za mir in sožitje med narodi sestavni del naše sindikalne dejavnosti.

Po petih tednih usposabljanja smo zapustili dom. S sabo smo odnesli mnoga nova spoznanja in prijateljstva, nikoli pa ne bomo pozabili prvih besed tov. Finžgarja: „Čestitam, da ste bili izbrani za to šolo.“

Da, tudi razočarnja so bila. Pa ne tista ljubezenska. Bilo jih je nekaj, a upam da bodo v bodoče odpravljena. Jih naj napišem? Mogoče to komu ne bo všeč?? Bilo je na koncu „šolanja“. Polni vprašanj in tudi predlogov smo pričakovali v naši sredi predsednika RS ZSS tov. Marjana Orožna. Žal ga nismo dočakali. Praznih besed smo ostali tudi pri tov. Francki. Tudi ona se je opravičila. Občutkov in mnenj ob takih trenutkih rajši ne bi opisoval. Tudi zaključne zabave „žurke“ pravimo mladi po domače bi morale izginiti iz

sindikálnih programov. Pri teh zabavah se sicer ve kdo pije, ve pa se tudi, da to plačujejo tudi delavci, ki težko služijo vsakdanji kruh. S tem ne mislim, da bi morali vse črtati iz programov. Nasprotno! Dober in prijeten večer s prijatelji je vsakemu drag spomin.

Navsezadnje mislim, da je tudi odveč bon za pijačo (50 din na osebo za vsak dan), ki ni v prid stabilizaciji. Kakšen smisel ima brezplačni bon za 50 din si pa tudi lahko sami mislite.

SLAVKO MIRTČ

TOZD TPP

MNOŽIČARKA ALBERTI
— NIČ VEČ OZKO GRLO

V lanskem letu je tozd TPP po večletnih potrebah za razrešitev ozkega grla na možničenju (v strojnem oddelku) končno le dobil nov stroj za možničenje, katerega smo bili v tozdu zelo veseli, saj smo imeli velike težave na tem delu delovnega procesa.

Pred montažo stroja smo bili na samoupravnih organih obveščeni o prednostih novega stroja. Na žalost smo bili zelo razočarani, ko je stroj začel delati, kajti nova možničarka znamke Alberti ni delala v skladu z tehnološkimi zahtevami, ki so nam bile predstavljene. Bila je celo slabša od stare, obenem pa je zavzemala še enkrat več prostora, kot pa stari stroj. Ta zadeva je prišla na ušesa tudi samoupravni delavski kontroli, ki je začela raziskovati vzroke in postopek nabave tega stroja.

Takoj je bila izvršena tudi reklamacija pri proizvajalcu (Albertiju) in po večkratnih obiskih monterjev se še vedno nismo mogli dogovoriti za odklonitev pomanjkljivosti.

V januarju letošnjega leta pa smo dali proizvajalcu vedeti, katere napake mora odpraviti, sicer bo imel stroj na razpolago. Te zahteve je proizvajalec upošteval, tako da je montiral dva dodatna agregata in odpravil še druge pomanjkljivosti.

Od tedaj dalje smo z delom novega stroja zelo zadovoljni, saj je tak, kot smo ga prvotno pričakovali, in je ozko grlo v tem delu proizvodnje odpravljeno.

— zd

Izobraževanje

V tozdu Sigmat Brestanica se srečujemo z velikimi problemi pri kadrovanju novih delavcev. Težava je v tem, da je prisotna deficitarnost kadrov ključavničar, strugar, rezkalec, orodjar v vseh treh posavskih občinah (Sevnica, Krško, Brežice). Določen problem so tudi OD, saj imajo omenjeni kadri v nekaterih ozdih kovinske industrije v krški občini (SOP, Kovinarska, Celuloza...) nekoliko višje mesečne OD.

Zato smo morali usposobiti za profila strugar in rezkalec delavce brez poklica ali z neustreznim poklicem. V Krškem žal nismo uspeli izvesti priučevanja prek centra za usmerjeno izobraževanje. Pripravljene so bili organizirati samo teoretični del, ne pa tudi praktični del priučevanja.

Tako smo se dogovorili v TAM Maribor za izvedbo celotnega priučevanja. Na priučevanje smo poslali 5 delavcev prve dni aprila (4 za strugarje, 1 za rezkalca). Priučevanje je trajalo do 15. julija 1983. Vseh pet delavcev je uspešno končalo priučevanje.

Potrebno je poudariti, da so dosegli boljše rezultate pri praktičnem delu končnega preizkusa kot na teoriji. Vseh pet delavcev bo pričelo z delom 19. avgusta 1983 izboljšala izkoriščenost prostih kapacitet strojne obdelave, povečalo število izdelkov, ki jih izvažamo, prav tako pa si tudi obetamo, da bodo novozaposleni delavci proizvajali nekatere izdelke za airless aparate, katere smo do sedaj uživali.

FRANCI CURHALEK

Ob upokojitvi

Pred kratkim je odšla v pokoj Milena Zoretič. Verjetno ni starejšega Novolesovca, ki ne bi poznal Milene iz vložišča. Za vse mlajše in tiste, ki se z njo niso srečali, pa naj zapišemo sledeče vrstice.

Minuli teden sem se oglasil pri Mileni na njenem domu. Namen obiska je bil, da se v krajšem pogovoru dotakneva minulih let. Milena Zoretič je bila namreč zaposlena v Novolesu celih petintrideset let in sedaj je v zaslužnem pokoju.

V Novem mestu sta si z možem zgradila hišo, ki je v

notranjosti prav lično opremljena. Tudi okolica z vrtom je lepo urejena tako, da lahko obiskovalec takoj zasluži, da nekdo stalno skrbi za vse to.

„Seveda“, mi je dejala Milena, „nekoč ni bilo tako. Marsičemu smo se morali odreči, da imamo svoj dom.“

Petintrideset let je kar dolga doba. Povejte mi kaj vse ste delali v tem času.

Moj prvi zaslužek je bil vezan na Sotesko in njeno okolico. Rojena sem namreč v Soteski in prav tu sem zaslužila prvi denar s čiščenjem gozda, pogozdovanjem in pripravo drv. Redno sem se zaposlila na krajevem ljudskem

Milena Zoretič

odboru nato pa na LIP, iz katerega se je kasneje razvil Novoles. Od tedaj pa do letošnje upokojitve sem bila vseskozi vezana na les in naš kombinat.

Iz Straže sem po letu 1950 odšla v Novo mesto v tovarno lesnih izdelkov. Tam smo takrat delali obešalnike. Zaradi družine sem potem delo v proizvodnji zamenjala in delala kot čistilka. To je trajalo nekako osem let. Nato sem ob uvedbi malic dve leti kuhala. Ko se je tovarna preselila v Stražo sem še nekaj časa delala v kuhinji nato pa sem bila premeščena na žago, kjer sem delala pri prevzemu lesa na skladišču. Ja... in potem sem bila v vložišču celih petnajst let — do upokojitve.

Ko se sedaj lahko v spominu vrnete nazaj, je bilo delo težko?

Če upoštevam vse, lahko rečem, da ni bilo lahko. Vendar smo poprej nekako, kako bi rekla, da, delali smo z zadovoljstvom.

In kakšne so bile plače?

Moja prva plača je bila 1800 dinarjev. Kasneje, ko sem delala v Novem mestu, pa sem zaslužila 5000 dinarjev. Med delom v pisarni in za strojem pravzaprav ni bilo velike razlike. Tudi takrat smo že poznali norme in pridni delavci so kar dobro zaslužili.

Kaj ste lahko kupili za ta denar?

Spominjam se, da sva skupaj z možem zaslužila 12000 dinarjev. Za spalnico z blazinami pa je bilo takrat potrebno odšteti 120.000 dinarjev. Torej, najin desetmesečni zaslužek.

Kako pa je bilo s prehrano in prevozi na delo?

Hrana je bila takrat veliko cenejša. Je pa res, da smo tudi bolj skromno živeli. Meso je bilo doma na jedilniku le enkrat ali dvakrat tedensko. Spominjam se, da smo se kot delavci Novolesa hranili v menzi v Straži. Zgodilo se je, da smo več kot mesec dni zaporedoma dan za dnem jedli polento in nekakšno drobovino. Veste, takrat se marsičesa ni dobilo.

Glede prevozov pa je bilo tako, kot se je kateri znašel. Vem, da sem se v Stražo vozila iz Soteske z jutranjim avtobusom. Za nazaj pa mi je odpeljal pet minut prezgodaj. Tako sem se vračala peš. Kasneje sem se vozila s kolesom in to v vsakem vremenu.

Ko tako razmišljam o minulih letih si mislim, da je čudno, da človek ni še bolj bolan. — Resnično si nisem nikoli mislila, da bom dočkala penzijo.

Povejte še kaj o odnosih med delavci in o takratnem odnosu do dela.

Res je, da nas je bilo manj, drži pa tudi, da smo bili bolj družabni. Kar se tiče odnosa do dela je bilo tako: če je bilo potrebno nekaj narediti, se je naredilo brez ugovora in pripomb. Ni bilo vprašanje, če se bo naredilo, ampak je moralo biti narejeno.

V najinem pogovoru je bilo navržnih še veliko misli in spominov. Vendar je težko na kratko opisati petintrideset delovnih let.

Za konec sem Mileno vprašal še kakšne načrte ima sedaj.

Hm... Načrti?! Saj pravzaprav nimam časa. Delo v hiši, na vrtu, kuhanje ...in seveda vnuček Sebastian, ki mi je resnično za razvedrilo.

Tako nekako sva sklenila najin pogovor.

In kaj naj zapišemo ob koncu? Verjetno se boste strinjali z mano.

Milena! Iskreno vam želimo čimveč zdravja in še vrsto let, da bi dolgo uživala pošteno zaslužno pokojnino.

Urednik

Zakaj ne moratorij?

Kot vemo, je ZIS predlagal in Skupščina Jugoslavije sprejela „paket“ zakonov in drugih predpisov, ki naj bi zagotovili redno odplačevanje naših tujih posojil v vrednosti okrog šest milijard dolarjev. Kljub temu, da nihče javno ni terjal, naj zakonov ne bi sprejeli, pa so nekateri polglasno le spraševali, kaj bi bilo, če zakonov ne bi sprejeli in bi glasno rekli „ne“?

V takem primeru ZIS nebi imel pooblastila z mednarodnim denarnim skladom podpisati pogodbo o posojilu nekaj nad dve milijardi dolarjev, kar bi dalo povod konzorciju okrog 600 poslovnih bank širom sveta, da nam ne odobri nadaljnje posojilo tudi okrog dve milijarde dolarjev. In končno bi postalo vprašljivo tudi posojilo, ki ga Jugoslaviji dajejo 15 evropskih držav, ZDA in Japonska, spet okrog dve milijardi dolarjev. Brez teh posojil bi Jugoslavija ostala brez vsakršne možnosti, da bi odplačala dolgove, ki jih je treba plačati letos, (okrog 6 milijard dolarjev) ne bi pa tudi mogla ničesar uvoziti (nujni repromateriali in pod.). Tako bi torej morali razglasiti „moratorij“ to je obvestiti svet, da ne zmoremo odplačati dolgov. Takšna odločitev pa bi zagotovo sprožila sila natančen mehanizem prisilne izterjatve dolgov Jugoslavije in srečevali

bi se z zaplenbo našega premoženja in denarja v tujini. Razen tega pa nam nihče več ne bi dal nobenega posojila, tuji upniki pa bi v naše banke pošiljali svoje nadzornike, ki bi vse naše devizne prilive usmerjali v poravnavo njihovih terjatev. Razen tega pa bi zaskršen uvoz in s tem tudi del naše proizvodnje.

Takšne bi bile torej posledice moratorija. In za to je vsekakor bolje, da ga nismo razglasili, pač pa sprejeli nekaj sicer trdih ukrepov, ki pa nam bodo vendarle omogočili stabilizirati gospodarstvo, povečati proizvodnjo, odpreti nova delovna mesta in združiti devize ne samo za odplačilo starih, temveč tudi za redno odplačevanje novih dolgov.

Ali hočemo? Ali zmoremo? Moramo!!!

Gre namreč za usodo naše dežele, za prihodnost nas vseh! Zato se ne smemo uspati z iluzijami in ne s pogrošnimi političnimi parolami, pač pa moramo trezno poravnati predvčerajšnje in včerajšnje račune in smelo stopiti naprej po edini poti samoupravljanja!

TRENTKI ODLOČITVE

V Skupščini SFRJ je v najbolj vročih poletnih dneh potekala razprava o dokumentu, ki zajema temeljna spoznanja, do katerih je prišla komisija za stabilizacijo ali, kot ji po domače rečemo, Kraigherjeva komisija. Ker

gre v njenem programu gospodarske stabilizacije — če ga bomo dosledno izvajali — za pomembno spremembo nekaterih današnjih „vrednot“ in ukinitve mnogih ugodnosti oz. za „prerazporeditev“ gospodarske in družbene moči, je jasno, da se srečujemo tudi z odpori in nasprotovanji. Zato se v zadnjem času večkrat sprašujemo: ali smo pripravljeni na globoke spremembe, ki jih bodo nujno spremljala velika odrekanja, pa tudi nasprotovanja tistih, ki bodo iz-

gubljali položaje in druge ugodnosti? Zgleda, da moramo pričakovati silovite položaje in druge ugodnosti? Zgleda, da moramo pričakovati silovite poskuse ohranitve obstoječega stanja, ki daje vse možnosti za vse večkratne državne ukrepe. Jasno pa je, da smo predolgo „negovali“ birokracijo, ki si je zgradila svoje metode poslovanja, gospodarjenja in nadvlade. Imamo tudi množico tehokratov, ki brez pravega dela lagodno živijo in imamo nekatere „vrednote“, ki še obstajajo zaradi napačnih meril in osnov. Le-te bodo, po vsej verjetnosti, iz lastnih interesov postavljale vprašanja tudi v trenutkih tako pomembnih odločitev, kot je sprejem dolgoročnega programa naše gospodarske stabilizacije.

Turnir

NOGOMETNI TURNIR NOVOLESA 1983

Zadnjo soboto v juniju so se delavci Novolesa že četrty zbrali na nogometnem turnirju, najštevilnejšem tekmovanju v našem kolektivu. Ob lepem, sončnem vremenu se je na igrišču v Vavti vasi zbralo 12 ekip naših tozdov z okoli 110

Akcija s tekme med TOZD TES in TPP

Zmagovalci turnirja '83 — ekipa TOZD TES

udeleženci. Ob 8. uri so se zbrali vsi predstavniki ekip in oprajo je bilo žrebanje za prvi krog tekmovalja. Potem so se začele tekme, bile so zelo zanimive in borbene, doseženi pa so bili tile rezultati:

DSSS : TG Dvor	2 : 1
Sigmat : TDP	2 : 4
TKO : Žaga	5 : 6
TPP : TSP	3 : 2
BOR : TES	1 : 2
BLP : IGK 3 : 5 (sedem-metrovke)	

Ekipa, ki so se uvrstile v drugi krog, so med seboj spet opravile žrebanje in po končanih tekmah so bili izidi naslednji:

TKO : TDP	5 : 6 (sedem-metrovke)
TES : IGI	2 : 1
DSSS : TPP	1 : 4

V zaključni del so se uvrstile tri ekipe, ki so se za končnega zmagovalca pomerile vsaka z vsako. Rezultati tekem so bili naslednji:

TES : TPP	7 : 3
TPP : TDP	3 : 0
TES : TDP	4 : 2

Tako je zmagovalec letošnjega turnirja postala ekipa tozda TES. Na turnirju smo podelili tudi pokal najboljšemu strelcu, to je bil Slavko Švener (tozda TES), ki je dosegel 7 golov. Sicer so bili nogometaši učinkoviti, saj so na 12 tekmah turnirja dosegli 69 golov ali nekaj več kot 5 na tekmo. Po končanem tekmovalju so igralci tozda TES prejeli prehodni pokal, ki bo krasil njihove prostore do naslednjega turnirja v maju ali juniju 1984.

R. L.

Novice

KRATKE NOVICE IZ TOZDA ŽAGA

Sindikalna organizacije je pripravila izlet za svoje delavce po t. i. vinski cesti. Izlet je trajal dva dni. Kljub enourni zamudi pri odhodu (šofer in vodič nista našla delavcev na prvi postaji in je bilo nivoze in preklinjanja dovolj) je izlet le uspel. Nekateri so se zadovoljni in srečni vračali domov, drugi pa z glavobolom (tudi zaradi vina). V ponedeljek so bili le vsi na delu.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ne prezrite!

Vemo, da opremljanje stanovanja od Vas zahteva veliko časa, tehtnega premisleka in ne nazadnje tudi veliko denarja. Zato vas želimo opozoriti na nekaj prednosti, ki Vam jih nudi NOVOLESOV SALON POHIŠTVA.

NOVOLES, renomirani proizvajalec stilnega pohištva MARSEILLE, ki ga zaradi komponibilnosti lahko uporabite za opremo vseh stanovanjskih prostorov in dobro znane opreme za kopalnice KOLPA—SAN, zagotavlja pri nakupu takojšnjo dobavo.

Seveda pa lahko pri nas, na enem mestu dobite vse naenkrat: nudimo vam pohištvo vseh vrst, kuhinje, svetila, zavese, talne obloge — tople pode, gospodinjske aparate in ostalo opremo vseh znanih proizvajalcev v naši domovini.

Vendar to ni vse! Odločili smo se, da v naši ponudbi storimo korak naprej:

- BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM DO 30 km
- BREZPLAČNA MONTAŽA POHIŠTVA IN KUHINJ
- 15% POPUST PRI NAKUPU ZA DINARJE DEVIZNEGA POREKLA
- Z DOKAZILOM O IZVORU DEVIZ STE OPROŠČENI TEMELJNEGA PROMETNEGA DAVKA, KI ZNAŠA OD 8% DO 17,4%.

Nazadnje vas želimo obvestiti, da bo že tradicionalna RAZPRODAJA opuščenih in nekompletnih programov iz NOVOLESOVE proizvodnje od 15. do 20. avgusta 1983 v Osnovni šoli GRM v Novem mestu. — VSAK DAN OD 10. — 19. ure — POPUST OD 10% DO 60%.

Obiščite nas ali pokličite po telefonu na številko 25-091, izpolnili bomo Vaše želje!

SALON POHIŠTVA

Novice

(Nadaljevanje s 7. strani)

Mladinska organizacija se je po dolgem zatišju ponovno konstituirala in že pokazala prve rezultate. A kaj, ko je zopet ob predsednika, ki nas je hitro zapustil. Spet bo minil lep čas, da bomo našli pravega predsednika, ki bo razgibal našo številno mladino, ki je želna akcij.

Ne mine mesec dni, da se kdo v tozdu ne poškoduje. Letos smo imeli že tri resne poškodbe s trajnimi posledicami. Poškodbe roke oziroma prstov so številne. Kot da imamo prstov preveč. Stroji so zaščiteni, čeprav je treba priznati, da bi bile zaščitne naprave lahko bolj strokovno izde-

lane. Anton Bukovec si je porézal dva prsta na desni roki, vzdrževalec Metod Tisovec, pa je tako nesrečno padel na grelec parne napeljave, da se je resno opeknel.

Prodajali smo in še bomo lesne odpadke delavcem iz drugih tozdov. To pa le zato, ker odvoz sekancev ni stalen. Pogoji so naslednji: prostorninski meter se računa po 350 din, nalaga viličar Volvo, seznam pripravijo sekretarji v tozdih, obračun se opravi pri osebnem dohodku. Za vse ostale informacije se obračajte na sekretarje v svojem tozdu. Pri nakladanju pa prosimo za malo več discipline, reda in strpnosti. Vsi tako in tako ne boste prišli na vrsto. Roko na srce, cena je več kot ugodna. Do kdaj taka ugodnost, ne vemo.

IK

Motiv s poti čez Vršič

Kadrovske vesti

JUNIJ 1983

TOZD TVP: prišli Adolf ZUPANČIČ, Ivan HROVAT, Brane REDEK.

TOZD ŽAGA Straža: odšli Jože PRIMC (disciplinska izključitev), Samo BUČAR (disciplinska izključitev), Branko KOKALLOVIČ (disciplinska izključitev).

TOZD BOR: prišel Jože BUČAR, odšel Kiril KONESKI (sporazum).

TOZD SIGMAT: odšla Miha GORENC (sporazum), Adolf ROŽMAN (upokožitev).

TOZD IGK: prišla Miro ANŽIČEK, Alojz ŠALEHAR (iz JLA), odšli: Jakob ZUPANČIČ (samovoljno), Miroslav ZIDAR (samovoljno), Srečko ZUPANČIČ (sporazum), Anton VESEL (samovoljno), Jančez MAREN (sporazum).

TOZD TDP: prišel Jože BOH (iz JLA), odšla Milena TRAMTE (sporazum), Ivan PEPERKO (DSSS).

TOZD TSP: prišel Matjaž ŠUSTARŠIČ, odšli Anica ŠTUBLJAR (sporazum), Marija BRADAC (sporazum), Ivana BUKOVEC (sporazum).

TOZD TPP: prišli Stjepan BAJZEK (iz JLA), Alojz JENIČ, Velko MILOŠEVIČ, Jože AVSEC, odšli Štefan ERJAVEC (sporazum), Marija KLOBUČAR (sporazum), Alber HOS-TAR (samovoljno).

TOZD TAP: prišla Alojz ŽITNIK, Anton GRM, odšli Alojzija FORTUNA, Borut GRIČAR, Brigita KOSTANJEVEC, Anica PEKOLJ, Edo PUNGARTNIK, Alojz PÉKOLJ, Liljana PEČJAK, Branko ROGELJ (vsi konec delovnega razmerja za določen čas).

TOZD TES: prišla Dragan DJEKIČ, Miro BESEDNJAK, odšel Bojan VERNIG (DSSS).

TOZD TGD: odšel Ciril MURN (disciplinska izključitev).

TOZD BLP: odšli Spasoje SAMARĐIČ (sporazum), Miloš MACUT (samovoljno), Vili PAVLIČ (DSSS).

DSSS: prišli Zmago UDOVIČ, Bojan VERNIG, (iz tozda TES), Ivan PEPERKO (iz tozda TDP), Vili PAVLIČ (iz tozda BLP), odšla Milena ZORETIČ (upokožitev).

ŠTEVILO ZAPOSLENIH PO TOZD

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
TVP	126	175	301
ŽAGA	153	24	177
TPI	62	22	84
BOR	75	16	91
SIGMAT	90	27	117
IGK	86	51	137
TDP	155	226	381
TSP	170	170	340
TPP	128	76	204
LIPA	84	5	89
TAP	81	51	132
TKO	61	30	91
TES	118	28	146
TGD	48	54	102
BLP	85	35	120
DSSS	98	101	199
NOVOLES	1620	1091	2711

sovih avtobusih, smo prispeli v Bohinjsko Bistrico, kjer smo porabili nekaj časa za ogled Zoisovega gradu in okolice. Ta grad je sedaj preurejen v počitniški dom Novolesa, GG in obrtnikov iz Novega mesta. V restavraciji gradu smo tudi malicali.

Naslednja postaja je bila znana smučarska Kranjska gora, kjer smo si ogledali gorato okolico in smučišča. Pot nas je dalje vodila čez visoki Vršič do izvira mrzle in deroče Soče. Ustavili smo se tudi v

dolini Trente, kjer smo si ogledali muzej, v katerem so shranjeni spomini na 1. svetovno vojno. To je bila naša zadnja postaja na Gorenjskem, zato smo krenili proti Žužemberku, kjer sta nas čakali topla večerja in pijača. Nekateri so tudi zaplesali ob poskočni glasbi ansambla, drugi pa so klepetali v prijetni družbi in ob dobri kapljici.

Izlet je bil dobro pripravljen in so ljudje odšli domov zadovoljni in z lepimi vtisi.

—zd

Izlet

SINDIKALNI IZLET TOZD TVP

OO ZSS tozda TVP je 25. junija 1983 organizirala sindikalni izlet na Gorenjsko. V zgodnjih jutranjih urah smo krenili v dveh polnih avtobusih iz Novega mesta prek Straže in Žužemberka. Po prijetni triurni vožnji v Kompa-

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto — Straža. Naklada 2950 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna.

Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.